

Topoteka Osijek – Tvrđa

Hrvoje Mesić

Topoteka o osječkoj Tvrđi nastala je na temelju znanstvene monografije *U osječkom Nutarnjem gradu*, autorice prof. dr. sc. Helene Sablić Tomić, dekanice Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku, objavljene 2017. godine u izdanju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku.

Na više od 300 stranica, kroz poglavlja: Uvodno, Nutarnji grad, Stanovništvo, Oko trga, Školstvo, Tiskara, Ulice i kuće, Kazalište, Ritam privatnog vremena i Zaključno), u monografiji se čitateljima podastiru semantički prostori kroz koje se analizira identitet grada Osijeka u razdoblju od 1687. (odlazak Turaka iz Tvrđe) do 1924. godine (rušenje tvrđavskih bedema). Posebna pozornost upućena je znanstveno utemeljenom prikazivanju i opisivanju urbane strukture ovoga prostora, njegovim crkvama, tiskarama, kazalištu, ulicama, trgovima, kavanama, školama, privatnim kućama i vojnim objektima. Autorica fenomenologiji Grada pristupa na način kulturološkog razotkrivanja njegova identiteta kroz nekoliko osjeta: vid, sluh, njuh i ponekad dodir što koristi u spoznavanju mogućih datosti njegove određenosti i stvaranju uvjeta za identificiranje strukture i strukturiranosti, raznolikosti i jedinstvenosti. Ceste, putovi, staze, prolazi, gradske ulice, trgovi, kuće, semantičke su oznake za postavljanje neizbježnoga okvira svakodnevnoga života i komunikacije, što autorica analizira na temelju dostupne arhivske i povijesne literature, kako bi mogla označiti upravo ovaj povijesno važan dio Osijeka – Nutarnji grad. Određuje ga ona materijalnom i

Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

kulturnom tradicijom, kao i sviješču građana o njegovoj povijesnoj ulozi i povijesnom kontinuitetu.

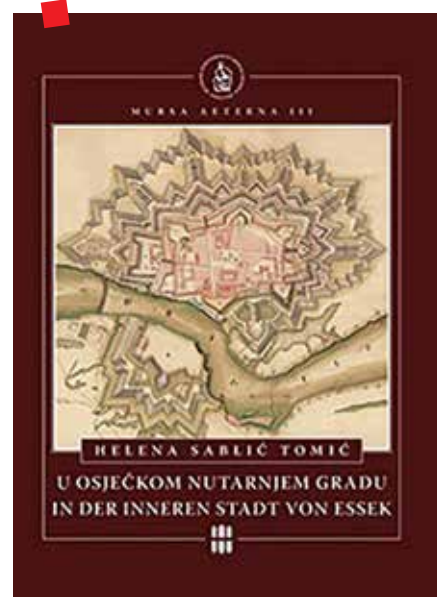
Tomu u prilog govori i popularizacija kulturološkog prezentiranja znanstvene teorije i povijesne baštine putem online Topoteke Osijek – Tvrđa, projekta koji je iniciran 2017. godine u suradnji s ICARUS-om Hrvatska, kako bi se osječka povijest i kultura prostora sačuvala i postala dostupna javnosti. Ova virtualna zbirka nastala je interakcijom s lokalnim ustanovama, udrugama, zajednicom i autoricom monografije o osječkoj Tvrđi, s namjerom populariziranja, zaštite i javnog predstavljanja njezina istraživanja Nutarnjeg grada. Kao jedan od suvremenih alata za stvaranje mrežnih arhiva lokalne povijesti i/ili teme, digitalna platforma Topoteka je i u slučaju prezentacije Nutarnjeg grada poslužila tome da se arhivski izvori, fotografije, dokumenti i svi drugi materijali koje je Helena Sablić Tomić prikupila obrade u skladu s relevantnim međunarodnim standardima i javno objavljuju. Osječku Topoteku uređuje i vodi stručni tim Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku Slađana Pupovac, mag. cult., Marta Radoš, prof. i dipl. knjižničarka i dr. sc. Hrvoje Mesić, uz stručnu pomoć dr. sc. Vlatke Lemić, predsjednice ICARUS-a Hrvatska i višeg kustosa Muzeja Slavonije u Osijeku, Marka Grgura Ivankovića, prof. U prvoj fazi rada je digitalizirano i obrađeno 96 jedinica, a plan je nastaviti nadopunjavati Topoteku novom građom, kako bi suvremenom informacijskom tehnologijom i procesom digitalizacije osigurali vidljivost ovoga gradiva poštujući načelo demokratičnosti – dostupnost

Topoteka Osijek - Tvrđa

gradiva unutar nevidljivih i zatvorenih prostora Tvrđe. U daljnjem postupku digitalne konvergencije koristit će se arhivsko gradivo – fotografije, zapisi, arhivske snimke koje označavaju grad kao dokument. Baština Tvrđe više neće biti samo određena lokacijom, već će postati potencijal unutar kreativne industrije kojim se uočavaju najznačajniji čimbenici njezinog identiteta. Tako su znanstvena istraživanja popularizirana budući su dostupna za korištenje preko Interneta, otvorena su javnosti, a također će se kroz Topoteku ovo gradivo objaviti i u europskoj digitalnoj platformi Europeana. Na taj način znanstvena studija o osječkom Nutarnjem gradu pridonosi zajedničkoj izgradnji europske baštine i povijesti. ■

Naslovnica knjige *U osječkom Nutarnjem gradu*

INFO

Topoteka Osijek – Tvrđa:
<http://osijek-tvrđa.topoteka.net>

Kontakt: marta.rados@uaos.hr,
sladana.pupovac@uaos.hr,
hmesic@uaos.hr